	методи за предметот			
15.	Вкупен расположив фонд на време	240 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), тимска работа семинари: часови	65 часа 10 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	120 часови
18	Услови за потпис	Редовна посета и активност на предавања (минимум 60%). Редовна посета и активност на вежби(90%).За да ги полага колоквиумите и завршниот испит студентот треба да го има положено предметот Основи на Пародонтологија.Доколку студентот не ги положи сите три колоквиуми предвидени за континуирано оценување, полага завршен тест кој носи 40 бодови и завршен практичен и усмен испит кој носи 60 бодови.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Колоквиуми: бодови		30 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		60 бодови
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) (F)
			од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
			од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
			од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
			од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
			од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Michael G. Newman et all	Carranza’s Clinical periodontology, 12th edition	Elsevier 2012	2015
		2.	Пандилова и соработници	Клиничка пародонтологија(интерна скрипта)	Стоматолошки факултет	2014
		3.	Дирјанска и соработници	Клиничка пародонтологија(практикум)	Стоматолошки факултет	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Атанасовска и соработници	Пародонтолошки картон	Стоматолошки факултет	2014
		2.	Ивановски К	Пародонтологија – интерна скрипта од предавања	Ивановски К	2012

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Детска стоматологија 2
2.	Код	ДМЗДС5
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра за детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	5	семестар	9 и 10 семестар
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска, *Во наставата ќе бидат вклучени сите наставници од катедрата			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Отслушани сите задолжителни предмети од четврта година и положени сите задолжителни предмети од трета година			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	По ислушаните теоретски часови, одржаните практични вежби и положениот испит, студентот би требало:да може да изведе преглед, проценка на психолошкиот тип на пациентот и да одреди план на терапија; да го познава растот и развојот во орофацијалната регија, да ја познава хронологијата на дентицијата кај децата, и да дијагностицира и третира аномалии на забите; да дијагностицира и третира кариес кај млечни и трајни заби; да дијагностицира и третира заболувања на пулпата и пародонтот, меките ткива во устата, како и компликации од општи, нутритивни и метаболни пореметувања; да знае да избере и аплицира адекватен стоматолошки материјал во согласност со индикацијата; да планира и изведува орално-хируршки интервенции кај деца; да дијагностицира и третира трауми и компликации од траумите кај деца; да планира и изведува естетски процедури кај деца; да планира и изведува протетски интервенции кај деца.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Поглавје 1. Ендодонтски третман и естетски процедури во детска возраст** Терапија на заболувањата на пулпата кај забите со незавршен раст на коренот...2 часа Материјали во детската стоматологија: средства за тоалета на кавитети, материјали за привремено затворање на кавитети, бази, лајнери, материјали за дефинитивна оптурација на коренските канали, реставративни материјали (композити, глас-јономер цементи, хибридни материјали).2часа Стоматолошка естетика во детска возраст: изработка на надградби, ламинати, белење на заби.......................................1 час Употреба на ласери во детската стоматологија: препарација на кавитети, подготовка за поставување на композити и средства за запечатување на фисури, ендодонција, орално-хируршки третман, LLLT, белење на заби 1ч. ***Резултати од учење од Поглавје 1:*** *Студентот стекнува теоретски и практични знаења за современите ендодонтски процедури кај заби со незавршен раст на коренот, за соодветна употреба на стоматолошки материјали и за примена на современи методи и технологии во детската стоматологија, вклучувајќи ги ласерите и естетските процедури.* **Поглавје 2. Заболувања на оралните ткива кај деца** Заболувања на меките ткива во оралната празнина кај децата: повреди на слузницата (механички, термички, хемиски, зрачења); заболувања на усните: Cheilitisexfoliativa, Cheilitisangularis, Cheilitisglandularis, Melkersson-Rosenthal-ов синдром, Ascher-ов синдром, морфолошки промени; заболувања на јазикот: Linguageographica, Linguavillosanigra, развојни аномалии на јазикот (Linguaplicata, Glossitisrhombicamediana, Macroglossia, Microglossia, Aglossia, Linguabifida,			

		Ankyloglossia)...............3 часа Заболувања на гингивата: Gingivitiscattharalis, Gingivitishyperplastica, Gingivitisfibromatosa, Gingivitisulcero-necroticans, Gingivitis при никнење, Pericoronitis); заболувања на пародонциумот: етиологија, класификација, тераписки модалитети...2 часа Орални манифестации на инфективни заболувања: бактериски, вирусни, габични инфекции; орални манифестации на системските заболувања: хематолошки заболувања (заболувања на црвената, белата крвна лоза, заболувања со тенденција за крварење), кожни, кардиоваскуларни, респираторни, ендокрини и ренални, гастроинтестинални заболувања); пореметувања во имунолошкиот систем: примарни, секундарни промени, автоимуни заболувања; пореметувања во метаболизмот; нутритивни пореметувања: недостиг на протеини, калциум и фосфор, магнезиум, поединечни микроелементи, витамини...3 часа ***Резултати од учење од Поглавје 2:*** *Студентот се запознава со широкиот спектар на патолошки состојби кои ги афектираат оралните ткива кај деца, вклучувајќи ги заболувањата на оралната слузница, усните, јазикот, гингивата и пародонциумот, како и оралните манифестации на системски заболувања и инфекции. Овие знаења се фундаментални за правилна дијагностика и третман на многубројните орални патолошки состојби кај децата.* **Поглавје 3. Дентални трауми и нивни компликации** Повреди на забите и потпорните ткива кај деца: епидемиологија, етиологија, постапка при третманот- анамнеза, клиничко испитување, параклинички испитувања, поставување на дијагноза; класификација на повредите ...2 часа Терапевтски процедури при повреди на забите и потпорните ткива кај деца...2 часа Компликации од повредите на забите и потпорните ткива........1 час ***Резултати од учење од Поглавје 3****: Студентот стекнува темелни познавања за денталните трауми кај деца, вклучувајќи ја нивната класификација, дијагностика, современи терапевтски протоколи и менаџмент на можните компликации.* Тумори и цисти во детска возраст...2 часа **Поглавје 4. Педопротетика и интерцептивна ортодонција** Педопротетика во млечна и трајна дентиција; интерцептивна ортодонција..2 часа ***Резултати од учење од Поглавје 4****: Студентот се запознава со основните принципи на протетскиот третман кај децата и со интерцептивните ортодонтски мерки кои се применуваат за превенција на развој на малоклузии и други ортодонтски проблеми.* **Поглавје 5. Орална хирургија и фармакотерапија кај деца** Орално-хируршки интервенции кај деца: екстракции на млечни и трајни заби, индикации и контраиндикации, инструментариум, методологија, компликации при и по екстракција на забите, специфични орално-хируршки интервенции кај деца............2 часа Дентогени инфекции кај деца: етиологија, дијагноза, видови, терапија.1 час Антибиотици и останати антимикробни медикаменти во детска возраст: видови, дозирање и модалитети за примена, комбинација на антибиотици, профилактичка администрација на антибиотици ....2 часа Ургентни состојби: алергиски реакции, колапс, хистеричен напад, епилептичен напад, опструкција на airway, хипо- и хипергликемија, хипо - и хипервентилационен синдром........2 часа Тумори и цисти во детска возраст..2 часа ***Резултати од учење од Поглавје 5****: Студентот стекнува знаења за специфичностите на оралнохируршките интервенции кај деца, вклучувајќи ги индикациите, контраиндикациите и техниките на изведување. Дополнително, студентот се запознава со принципите на фармакотерапија кај педијатриските пациенти, особено со употребата на антибиотици и другите антимикробни*

		лекови. Исто така, студентот учи како да препознае и третира ургентни состојби кои можат да се јават во стоматолошката ординација.Дополнително студентот се запознава со основните принципи на дијагностика и третман на туморите и цистите кои се јавуваат во детска возраст. **Вкупно: 30** ***часа*** ***Практична настава-вежби*** **1.Ендодонтски третман и естетски процедури – практични вежби (12часа)** Употреба на стоматолошките материјали во детската стоматологија: средства за тоалета на кавитети, материјали за привремено затворање на кавитети, бази, лајнери, материјали за дефинитивна оптурација на коренските канали, реставративни материјали (композити, глас-јономер цементи, хибридни материјали)..3 часа Терапевтски процедури при заболувањата на пулпата и пародонтот: витални и мортални методи во третманот, третман на заболувањата на пародонтот кај млечните заби.................3 часа Терапевтски процедури при заболувањата на пулпата и пародонтот: витални и мортални методи во третманот, третман на заболувањата на пародонтот кај трајните заби..................3 часа Терапија на заболувањата на пулпата кај забите со незавршен раст на коренот..3 часа Спроведување на естетски стоматолошки процедури во детска возраст: изработка на надградби, ламинати, белење на заби 3 часа Примена на ласери во детската стоматологија: препарација на кавитети, подготовка за поставување на композити и средства за запечатување на фисури, ендодонција, орално-хируршки третман, LLLT, белење на заби..3 часа **2.Дијагностика и третман на заболувања на оралните ткива – практични вежби (17 часа)** Стоматолошки третман при заболувања на меките ткива во оралната празнина кај децата: повреди на слузницата (механички, термички, хемиски, зрачења) 3часа Стоматолошки третман при заболувања на усните: Cheilitisexfoliativa, Cheilitisangularis, Cheilitis glandularis, Melkersson-Rosenthal-ов синдром, Ascher-ов синдром, морфолошки промени ....3 часа Стоматолошки третман при заболувања на јазикот: Linguageographica, Linguavillosanigra, развојни аномалии на јазикот (Linguaplicata, Glossitis rhombica mediana, Macroglossia, Microglossia, Aglossia, Lingua bifida, Ankyloglossia)...............3 часа Стоматолошки третман при заболувања на гингивата: Gingivitiscattharalis, Gingivitishyperplastica, Gingivitisfibromatosa, Gingivitisulcero-necroticans, Gingivitis при никнење, Pericoronitis)..3 часа Стоматолошки третман при заболувања на пародонциумот: етиологија, класификација, тераписки модалитети................3 часа Стоматолошки третман кај пациенти со орални манифестации на инфективни заболувања: бактериски, вирусни, габични инфекции ...2 часа Стоматолошки третман кај деца со орални манифестации на системските заболувања: хематолошки заболувања (заболувања на црвената, белата крвна лоза, заболувања со тенденција за крварење), кожни, кардиоваскуларни, респираторни, ендокрини и ренални, гастроинтестинални заболувања) ……..3 часа Третман на пациенти со пореметувања во имунолошкиот систем: примарни, секундарни промени, автоимуни заболувања........1 час Постапка при третирање на пациенти со пореметувања во метаболизмот.1ч Процедура при третман на деца со нутритивни пореметувања: недостиг на протеини, калциум и фосфор, магнезиум, поединечни микроелементи,

<table>
<tr><td></td><td></td><td colspan="3">витамини....................................1 час
3.Третман на дентални трауми и нивни компликации – практични вежби (6 часа)
Стоматолошка процедура при повреди на забите и потпорните ткива кај деца: епидемиологија, етиологија, постапка при третманот- анамнеза, клиничко испитување, параклинички испитувања, поставување на дијагноза ......3 часа
Терапевтски процедури при повреди на забите и потпорните ткива кај деца…..3часа
Третман на компликации од повредите на забите и потпорните ткива .3 час
Тераписки опции во третманот на тумори и цисти во детска возраст ...3 час
4.Педопротетика, орална хирургија и ургентни состојби – практични вежби (10 часа)
Протетски третман на деца во млечна, мешовита и трајна дентиција. ..3 час
Орално-хируршки интервенции кај деца: екстракции на млечни и трајни заби, индикации и контраиндикации, инструментариум, методологија, компликации при и по екстракција на забите, специфични орално-хируршки интервенции кај деца............3 часа
Крварење при орално-хируршки интервенции кај деца и третман ....3 час
Терапија при дентогени инфекции кај деца.............................3 часа
Ординирање на антибиотици и останати антимикробни медикаменти во детска возраст: дозирање и модалитети за примена, комбинација на антибиотици, профилактичка администрација на антибиотици .... 3 часа
Третман при ургентни состојби: алергиски реакции, колапс, хистеричен напад, епилептичен напад, опструкција на airway, токсична реакција на анестотици, cardiacarrest, хипо- и хипергликемија, хипо- и хипервентилационен синдром........3 часа
Интерцептивни ортодонтски процедури..................................2 часа
Резултати од практичната настава: Студентите се стекнуваат со практични вештини за дијагностика и третман на различните заболувања и патолошки состојби во детската стоматологија. Тие учат да ги аплицираат своите теоретски знаења во клиничката пракса, со фокус на современите ендодонтски, реставративни и хируршки техники, на третманот на меките ткива, денталните трауми и нивните компликации, и на интердисциплинарниот пристап кај децата. Дополнително, тие се обучуваат за препознавање и менаџирање на ургентните состојби во стоматолошката ординација.
Вкупно: 75 часа</td></tr>
<tr><td>13</td><td>Заемна поврзаност на предметите</td><td colspan="3">Предметот е поврзан со основните медицински предмети и со предметите од претклиничката стоматологија, како и со предметот Детска стоматологија 1.</td></tr>
<tr><td>14.</td><td>Деталeн опис на наставните и работните методи за предметот</td><td colspan="3">Интерактивна настава, вежби, демонстрација на клинички случаи, практична работа со пациенти под супервизија.</td></tr>
<tr><td>15.</td><td>Вкупен расположив фонд на време</td><td colspan="3">240 часа</td></tr>
<tr><td rowspan="3">16.</td><td rowspan="3">Форми на наставните активности</td><td>16.1.</td><td>Предавања- теоретска настава. часови</td><td>45 часа</td></tr>
<tr><td>16.2.</td><td>Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови</td><td>75 часа</td></tr>
<tr><td>16.3.</td><td>Пракса: часови</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">17.</td><td rowspan="3">Други форми на активности</td><td>17.1.</td><td>Проектни задачи: часови</td><td></td></tr>
<tr><td>17.2.</td><td>Самостојни задачи: часови</td><td></td></tr>
<tr><td>17.3.</td><td>Домашно учење - задачи</td><td>120 часа</td></tr>
<tr><td>18</td><td>Услови за потпис</td><td colspan="3">За да добие потпис студентот е потребно да ги исполни обврските за време на теоретската и теоретската настава.</td></tr>
<tr><td>19</td><td>Начин на оценување</td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

	19.1.	Тестови: бодови	30
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10
	19.3.	Завршен испит: бодови	60

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Стевановиќ, Мира Јанкуловска, Џон Николсон, Елизабета Ѓоргиевска (уредник), Ана Сотировска – Ивковска, Златко Георгиев, Дејан Марковиќ, Александар Димков, Мери Павлевска, Алберто Бенедети, Драгана Габриќ, Марко Вулетиќ, Бернард Јанковиќ, Ефка Жабокова-Билбилова, Тамара Периќ, Бојан Петровиќ, Весна Амбаркова, Олга Кокочева-Ивановска, Јасна Симоноска	Детска стоматологија	Арс Ламина	2022
		2.	Beloica D isar.	Deĉjastomatologija	Elit-Medica Beograd	2000
		3.	Бајрактарова Б, Бајрактарова-Ваљакова Е, Бајрактарова-Мишевска Ц.	Аномалииназабите	НУБ Скопје	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	McDonald R, Avery D	Dentistry for the Child and Adolescent	Mosby, 7 ed	1999

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**
1.	Наслов на наставниот предмет	Ургентни состојби и ризични пациенти во дент. пракса
2.	Код	ДМЗУР5
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра по орална хирургијаи по Катедра по максилофацијална хирургија